

Pavao Jonjić

Jasna Blažević

Institut za migracije i narodnosti

Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb

Primljeno: 23. 12. 1991.

BAZA PODATAKA "DJECA GRAĐANA HRVATSKE U EUROPSKIM I PREKOMORSKIM ZEMLJAMA I NAKON POVRATKA"

SAŽETAK

U Institutu za migracije i narodnosti se radi na razvoju baze podataka "Djeca građana Hrvatske u europskim i prekomorskim zemljama i nakon povratka". Baza podataka pokriva bibliografski opis i sadržajnu klasifikaciju dokumenata koji se odnose na djecu migrante iz Hrvatske (u sklopu problematike položaja djece migranata izvan domovine i nakon povratka u nju). U kreiranju aplikacije korišten je jezik četvrte generacije (4 GLs - Fourth generation languages), koji kombinira brzi razvoj aplikacija sa različitim zahtjevima i fleksibilnošću, te je samim tim vrlo prihvatljivo oruđe za programera.

U Institutu za migracije i narodnosti Sveučilišta u Zagrebu radi se na izradi baze podataka pod nazivom "Djeca građana Hrvatske u europskim i prekomorskim zemljama i nakon povratka". Cilj te baze je prikupljanje podataka o građi koja dotiče tu problematiku.

Sadržaj baze

Baza podataka pokriva bibliografski opis i sadržajnu klasifikaciju dokumenata koji se odnose na djecu migrante iz Hrvatske (u sklopu problematike položaja djece migranata izvan domovine i nakon povratka u nju). Zbog multidisciplinarnosti i interdisciplinarnosti područja koje baza pokriva, prisutan je problem pokrivenosti područja, odnosno praćenje zadovoljavajućeg broja izvora informacija. Što se tiče sadržajne obrade, nijedan postojeći tezaurus ne zadovoljava u potpunosti potrebe naše baze, te se za sada nismo konačno odlučili koji ćemo tezaurus upotrebljavati. Stoga se sadržajna klasifikacija dokumenata u ovom stadiju stvaranja baze radi samo na osnovu vlastite liste ključnih riječi (vidi Prilog 1).

Šire predmetno područje koje pokriva baza su društvene znanosti, dok su uža predmetna područja: odgoj i obrazovanje, lingvistika, psihologija, kulturni aspekti, migracijska politika, antropologija i zdravlje.

Izvore podataka za bazu predstavljaju domaće i strane monografske publikacije, članci iz domaćih i stranih časopisa te simpozijских i kongresnih zbornika koji pokrivaju navedena područja, domaće statistike i statistike zemalja imigracije kao i tzv "siva literatura" ili polupublikacije koje obuhvaćaju doktorske disertacije, magistarske i diplomske radove, referate s konferencija i skupova koji nisu objavljeni u komercijalno dostupnim zbornicima radova, izvještaje, službene dokumente (internog karaktera), razne biltene i sl.

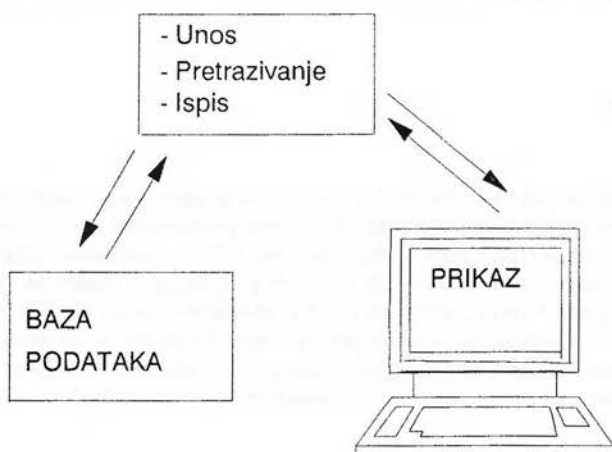
Baza za sada koristi DOS operativni sistem, te je instalirana na AT IBM kompatibilnom stroju koji posjeduje Intelov 32 bitni 80386DX procesor i 8 Mb memorije.

Razvoj baze

Za razvoj vlastitih baza podataka počesto se koriste softverski paketi koji sadrže jednostavno sistemsko razvojno oruđe unutar standardnog sistema u kojem se oblikuju neke posebne potrebe. Za razliku od tog pristupa mi smo se koristili jezikom četvrte generacije (4 GLs - Fourth generation languages), koji kombinira brzi razvoj aplikacija sa različitim zahtjevima i fleksibilnošću, te je samim tim vrlo prihvatljivo oruđe za programera. Moderne baze podataka smještaju podatke u zapise (records) i fajlove (files), pri čemu se način pristupa zapisu zasniva na ideji indeksiranja. Za razliku od sortiranja u kojem su fajlovi i zapisi u sekvencijalnom redu, jedno ili više "ključnih" polja su u zapisu izvučena i indeksirana, što omogućava brži i efikasniji rad sa bazom. Zasebni fajlovi mogu biti u dinamičkom odnosu među sobom što se obično naziva relacionom bazom podataka. Jezik četvrte generacije kombinira taj pristup sa nekim novim mogućnostima. Jezik nalik običnom govornom jeziku (engleskom) omogućuje nam potpuno upravljanje svim aspektima baze: pristupa, spremanja,

Slika 1.

Osnovni model baze podataka

modifikacije, pretraživanja i izvještavanja. Tako je razvijen model baze podataka zasnovan na vezama među entitetima (Entity-Relationship Data Base). Sistem zasnovan na tom modelu ne samo da pruža veće razvojne mogućnosti, već omogućava potpunije definiranje vlastitih potreba, te na osnovu njih izradu i podržavanje aplikacije.

Način upotrebe baze

1. Unos podataka

Podaci se unose u već kreirane obrasce. Obrasci omogućavaju jednostavan i izravan unos podataka u bazu podataka. Obrazac je slika koja je prikazana na ekranu računara, a sastoji se od polja koja se koriste za stalne, nepromjenjive informacije kao što su labela ili grafički znaci koji čine obrazac vizuelno prihvatljivijim, te polja koja se koriste za unos podataka. Uz to postoji mogućnost unošenja podataka u dokument preko nekog od postojećih kompjuterskih programa za uređivanje teksta (editora teksta).

2. Pretraživanje

Pretraživanje unutar baze podataka omogućeno je po poljima koja su predviđena za pretraživanje unutar obrasca (vidi Prilog), upisivanjem djelomičnog ili potpunog podatka unutar određenog polja, te se pritiskom na funkcijsku tipku za pretraživanje dobije skraćeni prikaz zapisa. Korištenjem tipke za odabir može se svaki zapis prikazati posebno u punom formatu.

3. Ispis

Ispis podataka je moguć na terminalu, disku i na štampaču. Sačinjeni su različiti obrasci za određene formate ispisa, tako da je moguće za svaki zapis dati više različitih izvještaja (vidi Prilog 2).

Planovi daljnjeg razvoju baze

U daljnjem radu na bazi predviđa se omogućavanje povezivanja baze s više korisnika i njen rad u mreži, kao i njeno korištenje na raznim operativnim sistemima (UNIX, XENIX, VM/CMS, VMS, QNX itd.). Osnovni zadatak je omogućavanje korištenja tezaurusa u sadržajnoj obradi dokumenata, te na osnovu toga mogućnost hijerarhijskog pretraživanja i SDI i s tim povezano izdavanje biltena i izradu tematskih bibliografija.

Zaključak

Rad na stvaranju baze nalazi se u testnoj fazi, te će se na njoj sačiniti još neke preinake, te otkloniti problemi koji se budu javljali prilikom testiranja. Prije svega će se u smjeriti pažnja na omogućavanje sadržajne obrade podataka i detekcije problema koji se javljaju pri radu sa bazom.

Prilog 1

Accession number (AN)
AU = Author(s)
TI = Title
Title in English (TE)
SO = Source
Source volume (SV)
Source number (SN)
Page(s) (PG)
PY = Publication year
Country of publication (CP)
DT = Document type
LA = Language
Language of translation (LT)
IE = Identifiers in English
ID = Identifiers
(No. of) References (RF)
ISSN (SN)
Publication Place (PP)
Publisher (PU)
ISBN (BN)
Edition (ET)
Editor(s) (ED)
Title of a series (TS)
Title for collection of papers (TC)
Heading (odrednica) (HE)
General notes (GN)

Physical Details (PD)

Coden (CD)

AB = Abstract

AE = Abstract in English

Osnovni indeks

Kod za pretraživanje	Kod za ispis	Ime polja
/ID	ID	Identifikator (Identifier)
/TI	TI	Naslov (Title)

Dodatni indeksi

Kod za pretraživanje	Kod za ispis	Ime polja
-	AN	Tekući broj zapisa (Accession number)
AU=	AU	Autor (Author)
-	BN	ISBN
-	GN	Opća napomena (General Notes)
DT=	DT	Tip dokumenta (Document type)
-	ET	Izdanje (Edition)
-	PG	Broj stranica (Pages(s))
LA=	LA	Jezik (language)
	RF	Broj referenci (Number of references)
PP=	PP	Mjesto izdanja (Publication place)
PU=	PU	Izdavač (Publisher)
PY=	PY	Godina izdanja (Publication year)
-	TC	Naslov zbornika

		(Title for collection of papers)
SO =	SO	Izvor (Source)
-	SV	Obim izvora (Source volume)
-	SN	Broj izvora (Source number)
TS =	TS	Naslov serije (Title of a series)
TI =	TI	Naslov (Title)

Korisnički definirani formati

Sastavljaju se upotrebom kodova za ispis koji su dati u indeksima za pretraživanje

Unaprijed definirani ispisni formati

Broj formata Sadržaj (Kodovi za ispis)

Format 1	AN
Format 2	AU, TI, PU, PP, PY, LA
Format 3	AU, TI, PY
Format 4	puni format

Neposredan dostup do zapisa

Kod	Naziv
AN	Tekući broj zapisa (Accession number)

Prilog 2

Date: 12-02-91

ACCESSION NUMBER: 00002

AUTHOR: Heršak, Emil

TITLE: "Druga generacija migranata" i utjecaj sociolingvističkih procesa na materinski jezik migranata

TITLE IN ENGLISH: "Second generation" migrants and the influence of sociolinguistic processes on the mother tongue of migrants

SOURCE: Migracijske teme

SOURCE VOLUME: 1

SOURCE NUMBER: 2

PAGE(S): 23-38

NUMBER OF REFERENCES: 9

PUBLICATION YEAR: 1985

LANGUAGE: cro

DOCUMENT TYPE: članak

IDENTIFIERS: materinski jezik/sociolingvistički faktori/stabilna dvojezičnost/nestabilna dvojezičnost

ENGLISH IDENTIFIERS: mother tongue/sociolinguistic factors/stable bilingualism/unstable bilingualism

ABSTRACT: Rad obrađuje sociolingvističke procese koji utječu na stabilnost upotrebe materinskog jezika kod jezično specifičnih manjina. Raspravlja se o postojanosti lingvističkih domena i o relativnoj dominantnosti jezika u višejezičnim sredinama. Proces postepenog gubljenja materinskog jezika utječe na lingvističku zbilju radnika na privremenom radu u inozemstvu. Gubitak materinskog jezika ili njegovo reduciranje stvara velike poteškoće pri povratku djece migranata u zemlje porijekla njihovih roditelja.

ABSTRACT IN ENGLISH: The paper analyzes sociolinguistic processes that influence stability in the use of the mother tongue among linguistic-specific minorities. Discussion centres on the stability of linguistic domains and on relative language dominance in multilingual settings. The process of gradual loss of the mother tongue affects the linguistic reality of workers temporarily employed abroad. Loss of the mother tongue or its reduction creates great difficulties with regard to the return of migrant children to the country of their parents' origin.

LITERATURA

Brady, M. L; Rockman, I.F; Walch, D. B. "Software for Patron Use in Libraries - Physical Access", *Library Trends*, 40(1):63-84.

Hogan, Thom (1988). *The Programmer's PC Sourcebook*. Microsoft Press, 525 str.

Niva's Guide to ZIM (1987). Ottawa: NIVA Publishing, 396 str.

Tretiranje znanstvenih in strokovnih publikacij in polupublikacij v online dostopnih bazah za znanost in tehnologijo (1991). Maribor: IZUM, 306 str.

Turley, James (1988). *Advanced 80386 Programming Techniques*. New York: Osborne McGraw Hill, 509 str.

THE DATA BASE " THE CHILDREN OF THE CITIZENS OF CROATIA IN EUROPEAN AND OVERSEAS COUNTRIES AND AFTER RETURN"

SUMMARY

In the Institute for Migration and Ethnic Studies the data base "The Children of the Citizens of Croatia in Europe and Overseas Countries and after Return" is being created. This data base covers bibliographic description and thematic classification of the documents referring to the children - migrants from Croatia (within the framework of the problems of migrant children's situation abroad and after return to their homeland). In the process of creating the application, the language of the fourth generation (4GLs - Fourth generation languages) has been used, combining fast development of applications with various demands and flexibility and by this very means being a very acceptable tool for the programmer.